

34 ปี กรมทรัพย์สินทางปัญญา เดินหน้าผานพลัง IP ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ พลิกเกม SMEs ไทยก้าวผ่านความท้าทาย สู่ออกาสเติบโตในเวทีโลกอย่างยั่งยืน

เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 34 ปี ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2569 กรมทรัพย์สินทางปัญญา ประกาศเดินหน้าภารกิจสำคัญ โดยผาน “3 พลังทรัพย์สินทางปัญญา (IP)” ทั้งพลังแห่งการสร้างสรรค์ พลังแห่งการปกป้องคุ้มครองสิทธิ และพลังแห่งการต่อยอดเชิงพาณิชย์ เพื่อเร่งยกระดับขีดความสามารถ SMEs ไทยให้ก้าวผ่านความท้าทาย ภายใต้ “แนวทางขับเคลื่อน 4 มิติ” ได้แก่ มิติการเสริมแกร่ง-สร้างโอกาสทางการค้า มิติการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรม มิติการเพิ่มมูลค่าภาคเกษตร-ท่องเที่ยว ตลอดจนมิติการประเมินมูลค่า IP เพื่อเข้าถึงแหล่งทุน โดยเน้นย้ำบทบาท IP เป็นเครื่องมือสำคัญในเศรษฐกิจยุคใหม่ ที่เชื่อมโยงผู้ประกอบการไทยสู่ตลาดโลกได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า ในบริบทของเศรษฐกิจโลกที่มีความผันผวนและการแข่งขันสูง ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญกับปัจจัยความท้าทายรอบด้าน ทั้งความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ มาตรการทางการค้าที่เข้มงวด ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง ส่งผลให้การแข่งขันท่ามกลางเศรษฐกิจยุคใหม่มุ่งไปที่คุณภาพ ความแตกต่าง และความน่าเชื่อถือของสินค้าและบริการ มากกว่าการแข่งขันด้านราคาเพียงอย่างเดียว ทรัพย์สินทางปัญญาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ ไม่เพียงในมิติของการคุ้มครองสิทธิ แต่ยังสามารถต่อยอดสู่การสร้างมูลค่า เพิ่มโอกาสทางธุรกิจ และเชื่อมโยงสู่ตลาดสากลได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล (10 Plus) และนโยบายของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) ที่มุ่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อส่งเสริมให้ SMEs ไทยสามารถแข่งขัน เติบโตได้ และเข้าถึงโอกาสใหม่ในเวทีโลก ผ่านบริการดิจิทัลภาครัฐที่สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงและยกระดับความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจประเทศไทยในระยะยาว

นางอรมน กล่าวว่ กรมฯ ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานโดยยึดกรอบการประสาน “3 พลัง IP” ให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ประกอบด้วย พลังแห่งการสร้างสรรค์ (Creation) ในการเปลี่ยนไอเดียความคิดและผลงานสร้างสรรค์ให้เป็น “ทรัพย์สินทางปัญญา” ที่มีมูลค่า ช่วยสร้างความแตกต่าง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล พลังแห่งการปกป้องคุ้มครองสิทธิ (Protection & Enforcement) ยกระดับระบบการจดทะเบียนให้ความคุ้มครองและการบังคับใช้กฎหมาย IP อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการและนักลงทุน พร้อมลดความเสี่ยงจากการถูกละเมิดสิทธิ

ทั้งในและต่างประเทศ และพลังแห่งการต่อยอดเชิงพาณิชย์ (Commercialization) ที่จะเปลี่ยนทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นรายได้และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การสร้างแบรนด์ การอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing) การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาโมเดลธุรกิจใหม่ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้า และยกระดับศักยภาพการแข่งขันในระดับสากล

ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนภารกิจตลอดปีที่ 34 นี้ กรมฯ มุ่งมั่นผสาน 3 พลัง IP ดังกล่าว เพื่อนำพาผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs ให้สามารถก้าวผ่านสถานการณ์ความท้าทายที่เกิดขึ้นรอบด้าน โดยได้กำหนดแนวทางดำเนินงานเชิงบูรณาการใน 4 มิติเร่งด่วน ดังนี้

มิติที่ 1 เสริมแกร่ง สร้างโอกาสการค้า มุ่งยกระดับความรู้ความเข้าใจและศักยภาพในการบริหารจัดการสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้กับผู้ประกอบการ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตรการประดิษฐ์ อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ลิขสิทธิ์ และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เป็นเครื่องมือสร้างความแตกต่างและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างเหมาะสม โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IPAC) คอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด พร้อมเชื่อมโยงผู้ประกอบการให้สามารถเข้าถึงนักลงทุนและโอกาสทางธุรกิจ โดยมีแผนจัดงานสำคัญ อาทิ งาน Thailand Character & Content Expo (TCEX) ระหว่างวันที่ 9-12 กรกฎาคม 2569 งานมหกรรมทรัพย์สินทางปัญญา (IP Fair) ระหว่างวันที่ 27-29 สิงหาคม 2569 เป็นต้น ตลอดจนเสริมสร้างสถานะความเชื่อมั่นด้าน IP ของไทยในเวทีโลก ผ่านความร่วมมือกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกและสำนักงาน IP ระหว่างประเทศ ควบคู่กับการดำเนินโครงการ Trademark Monitor เผื่อระวังต่างชาติฉวยโอกาสนำเครื่องหมายการค้าไทยไปจดทะเบียนในต่างประเทศโดยมิชอบ

มิติที่ 2 พัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรม มุ่งส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยขั้นสูงและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นนวัตกรรมของคนไทยโดยแท้จริง ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว โดยเร่งผลักดันการสร้างนวัตกรรมในสาขาที่มีศักยภาพตอบโจทย์ความท้าทายแห่งอนาคต ผ่านบริการ Fast Track ได้แก่ สิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร (นวัตกรรมด้านการแพทย์และสาธารณสุข นวัตกรรมอาหารแห่งอนาคต นวัตกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม และนวัตกรรมดิจิทัล) สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (ด้านนวัตกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม และชิ้นส่วนยานยนต์) รวมทั้งเครื่องหมายการค้า (ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์) เพื่อให้ นวัตกรรมการสร้างสรรคของไทยได้รับการคุ้มครองอย่างรวดเร็วและทันต่อการแข่งขัน พร้อมเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภาคการศึกษา ภาควิจัย และภาคเอกชน เพื่อสร้างเครือข่ายหน่วยงานขับเคลื่อน IP ทั่วประเทศ นอกจากนี้ กรมฯ จะเร่งปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบด้าน IP ให้ทันสมัย

สอดคล้องกับบริบทการค้าในปัจจุบัน ควบคู่กับการยกระดับบริการด้าน IP สู่ระบบดิจิทัลอัจฉริยะ ตามแนวทาง
ราชการทันใจ เพื่อความสะดวกรวดเร็วและตอบโจทย์ผู้ประกอบการในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

มติที่ 3 เพิ่มมูลค่าภาคเกษตรและการท่องเที่ยว ส่งเสริมการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะ GI เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยมุ่งยกระดับสินค้าเกษตรด้วยอัตลักษณ์ท้องถิ่น เปลี่ยนผ่านจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิม สู่การพัฒนา “เกษตรมูลค่าสูง” ที่เน้นการสร้างคุณภาพ มาตรฐาน และรักษาภูมิปัญญาการผลิตของชุมชน ควบคู่กับการจัดทำระบบควบคุมมาตรฐานการผลิตอย่างเข้มข้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค สร้างโอกาสในการยกระดับสินค้า GI เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหาร พร้อมส่งเสริมแหล่งผลิต GI ที่มีอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ สร้างหมุดหมายการท่องเที่ยวใหม่ และผลักดันประเทศไทยสู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่สามารถท่องเที่ยวได้ตลอด 365 วัน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มขยายโอกาส และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนผู้ผลิตอย่างยั่งยืน

มติที่ 4 ประเมินมูลค่า IP เพื่อเข้าถึงแหล่งทุน เร่งขับเคลื่อน Pilot Project IP Finance Thailand เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาระบบนิเวศ IP Finance ของประเทศ โดยประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถาบันการเงิน หน่วยงานด้านวิจัยและนวัตกรรม และภาคธุรกิจ ร่วมกำหนดทิศทางและออกแบบนโยบายสร้างความเชื่อมั่น พร้อมเปิดพื้นที่ให้ทุกภาคส่วนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ทั้งในด้านการคัดเลือกทรัพย์สินทางปัญญา การประเมินมูลค่า และการนำทรัพย์สินทางปัญญามาใช้ประกอบการตัดสินใจทางการเงิน ภายใต้การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและได้มาตรฐานระดับสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs และ Startup ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวย้าว่า ปัจจุบันทรัพย์สินทางปัญญาได้กลายเป็น “สินทรัพย์เชิงกลยุทธ์” ที่มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาพร้อมทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ คัดกรอง และใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาอย่างครบวงจร และพร้อมเคียงข้างผู้ประกอบการไทยในการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งทางธุรกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเติบโตอย่างยั่งยืน